

**החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988
בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל בין הפניקס חברה לביטוח בע"מ
ופספורטכארד ישראל סוכנות לביטוח כללי (2014) בע"מ**

א. פתח דבר

לפניי בקשת פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: **"חוק ההגבלים העסקיים"**) להסדר שצדדים לו הפניקס חברה לביטוח בע"מ (להלן: **"הפניקס"**) ופספורטכארד ישראל סוכנות לביטוח כללי (2014) בע"מ (להלן: **"פספורטכארד"**), שעניינו שיווק, הפצה והפקה של פוליסות ביטוח נסיעות לחו"ל של הפניקס באמצעות פספורטכארד (להלן: **"ההסכם"**).

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתו האפשרית על התחרות בשווקים הרלוונטיים, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים שוכנעתי כי אין בכבילות שבהסדר כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשווקים הרלוונטיים; כמו כן, שוכנעתי כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו, ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק על יסוד הנימוקים שיפורטו להלן.

ב. ההסדר וצדדים לו

הפניקס היא חברה פרטית בבעלות חברת הפניקס החזקות בע"מ, חברה ציבורית בשליטת קבוצת דלק.¹ הפניקס עוסקת בתחומי הביטוח, הפנסיה והגמל ובתחום השירותים הפיננסיים, לרבות תחום ביטוח נסיעות לחו"ל.

פספורטכארד היא סוכנות ביטוח המוחזקת בחלקים שווים על ידי דיוויזשילד סוכנות לביטוח (2000) בע"מ ו- White Mountains Insurance Group Ltd, חברת החזקות בינלאומית העוסקת באמצעות חברות שבשליטתה במתן שירותים פיננסיים, בביטוחים ובביטוחי משנה (להלן: **"דיוויזשילד"** ו- **"WM"**, בהתאמה). פספורטכארד עוסקת בשיווק פוליסות ביטוח נסיעות לחו"ל לתקופות קצרות.

ככלל, פוליסות ביטוח נסיעות לחו"ל פועלות על בסיס שיטת החזר הוצאות, כלומר, בקרות אירוע ביטוחי, בעל הפוליסה מקבל טיפול רפואי במדינה בה הוא שוהה ולאחר מכן, מקבל החזר מהביטוח על ההוצאות. פספורטכארד מספקת ללקוחותיה פוליסות ביטוח בשיטה ייחודית, על פיה לבעל הפוליסה מונפק כרטיס חיוב טרם יציאתו לחו"ל. בקרות אירוע ביטוחי, נטען כרטיס החיוב והמבוטח יכול לשלם באמצעותו עבור השירותים הרפואיים (להלן: **"שיטת הכרטיס הנטען"**).

¹ קבוצת דלק נשלטת בשרשרת ע"י מר יצחק תשובה.

על פי ההסכם, פספורטכארד תשווק פוליסות ביטוח נסיעות לחו"ל שהונפקו על ידי הפניקס ותספק שירותים נוספים כגון שירותי ניהול תביעות והתקשרות עם ספקים רפואיים. במסגרת ההסכם התחייבה פספורטכארד לבלעדיות כלפי הפניקס, כך שפספורטכארד אינה רשאית להתקשר עם חברת ביטוח אחרת בהפצת פוליסות ביטוח נסיעות לחו"ל לתקופות קצרות (להלן: **"תניית הבלעדיות"**). בנוסף, ההסכם כולל שתי כבילות נוספות – האחת, התחייבות של כל אחד מהצדדים כי במשך תקופה של שישה חודשים מסיום ההסכם, כל צד לא יתקשר עם עובדי הצד האחר (להלן: **"תניית אי שידול עובדים"**). השניה, הגבלות שהוטלו על הפניקס בפניה לרשימת הלקוחות של פספורטכארד, במהלך תקופת ההסכם ושלוש שנים לאחריה (להלן: **"הגבלות על פניה לרשימת הלקוחות"**).

ההסכם נחתם ביום 25.3.2015², לתקופה של שבע שנים עם מגנון חידוש אוטומטי. כמו כן, נקבע בהסכם כי לאחר ארבע שנים מתחילתו רשאית פספורטכארד להביא את ההסכם לסיומו בהודעה בכתב של שישה חודשים מראש, וזאת ככל שדיווידשילד או WM יהיו בעלי השליטה בחברת ביטוח ישראלית שפספורטכארד תשווק את מוצריה בתחום ביטוחי הנסיעות לחו"ל.

ג. השפעת ההסדר על התחרות

תניית הבלעדיות מעלה שני חששות עיקריים מפני פגיעה בתחרות. החשש הראשון הוא כי כתוצאה מהבלעדיות לה מחויבת פספורטכארד יחסמו ערוצי הפצה בפני חברות הביטוח המתחרות בפניקס ויביאו לדחיקתן. נוכח קיומם של מפיצים ומשווקים רבים בתחום ביטוחי הנסיעות לחו"ל, ביניהם מפיצים גדולים כגון חברות כרטיסי האשראי וקופות החולים, אני סבור כי חשש זה מופג.

החשש השני הוא שהתחייבותה של פספורטכארד כלפי הפניקס שלא להתקשר עם חברת ביטוח אחרת בהפצת פוליסות ביטוח נסיעות לחו"ל לתקופות קצרות, עלולה להפחית את התמריץ של פספורטכארד לפעול כחברת ביטוח עצמאית, בפרט בתחום ביטוח נסיעות לחו"ל. בהתייחס לחשש זה העלתה בדיקת הרשות כי בעלי מניות בפספורטכארד מבצעים הכנות לקראת פעילות כמבטח ועתידים לפעול בתחומי ביטוח שונים לרבות ביטוח נסיעות לחו"ל.

הוראות ההסכם לוקחות בחשבון את האפשרות כי פספורטכארד תוחזק על ידי חברת ביטוח וקובעות כי לאחר ארבע שנים ממועד חתימת ההסכם, וככל שבעלי המניות של פספורטכארד יחזיקו בחברת ביטוח נסיעות לחו"ל, פספורטכארד תהיה רשאית לסיים את ההסכם בהודעה מראש של שישה חודשים.

כניסה של חברת ביטוח אינה אירוע שגרתי וחשמי הכניסה לענף הביטוח גבוהים יחסית, בין היתר נוכח המורכבות של תחום הביטוח והרגולציה החלה על חברות הביטוח. כניסה של פספורטכארד כמבטחת בתחום הנסיעות לחו"ל ובתחומים נוספים עשויה להיות משמעותית לתחרות, וקיים חשש כי תנאי ההסכם האמורים ימנעו או יעכבו כניסה כזאת. לפיכך, הגעתי להחלטה כי הפטור לתניית הבלעדיות יינתן לתקופה קצרה יותר מזו שנקבעה בהסכם בין הצדדים, כך שהוא יפקע

² בקשת הפטור הוגשה לאחרונה נוכח תיקון מיום 8 באוגוסט 2016 לכללי ההגבלים העסקיים (הוראות והגדרות כלליות) (הוראת שעה) התשס"ו-2006, אשר שינה את גובה החריגה המותרת מנתחי השוק הקבועים בפטורי הסוג. הצדדים מסרו כי בחינה שנעשתה במועד בו נחתם ההסכם, עובר לתיקון האמור, העלתה כי אין הוא נדרש לקבלת הכשר ממערך ההגבלים העסקיים, וזאת בעיקר בהתבסס על כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסכמים שפגיעתם בתחרות קלת ערך) (הוראת שעה), התשס"ו-2006.

ארבעה חודשים לאחר שפספורטכארד תקבל רישיון מבטח (וזאת גם אם לא חלפו ארבע שנים ממועד חתימת ההסכם).

באשר לתניות הנוספות, אני סבור כי תניית אי שידול העובדים אינה מעלה חשש מפגיעה של ממש בתחרות, וזאת בשים לב לזמן הקצר בו היא תחול. באשר להגבלות על פניה לרשימת הלקוחות של פספורטכארד על ידי הפניקס, מאחר שהן תחומות רק לשימוש נלווה להסכם, כך שהפניקס רשאית לפנות ללקוחות שפרטיהם הגיעו אליה שלא דרך ההסכם וכן לבטח כל לקוח שפנה אליה, אני סבור שגם הן אינן מעלות חשש מפגיעה של ממש בתחרות.

נוכח האמור, הגעתי לכלל מסקנה כי אין בכילות שבהסכם כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות, עיקרו אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

לפיכך, לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ובהתאם לסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, ראיתי לנכון ליתן את הפטור המבוקש, לתקופות הבאות:

א. בהתייחס לתניית אי שידול העובדים – הפטור ניתן לשש שנים, ואם הסתיים ההסכם במהלך תקופה זו יפקע הפטור שישה חודשים לאחר מועד סיום ההסכם.

ב. בהתייחס להגבלות על פניה לרשימת הלקוחות – הפטור ניתן לשש שנים, ואם הסתיים ההסכם במהלך תקופה זו יפקע הפטור שלוש שנים לאחר מועד סיום ההסכם.

ג. בהתייחס לתניית הבלעדיות – הפטור ניתן לשש שנים, או עד לחלוף ארבעה חודשים מהיום בו פספורטכארד או בעלי מניותיה יחזיקו ברישיון מבטח, כמשמעותו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981, על פי המוקדם.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בתוך 45 יום בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

אורי שוורץ

מ"מ הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ח באלול תשע"ז
19 בספטמבר 2017